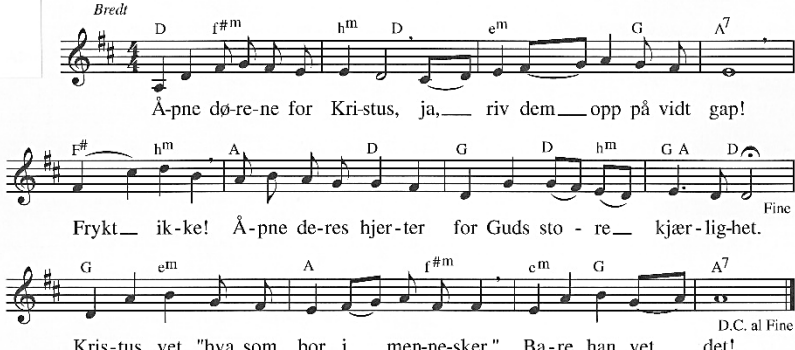

Novene før 100-årsdagen
for den hl. Johannes Paul IIs fødsel
Utdrag fra «Evangelium vitae»-
om menneskelivets verdi og ukrenkelighet
Jeg er kommet for at de skal ha liv
Det kristne budskap om livet

1. Sang: «Åpne dørene for Kristus»

T: Fra pave Johannes Paul IIs
innsattelsespreken 22.10.1978
M: Karmelitnonnene i Tromsø, 2020
Inspirert av p. Marco Frisinas
"Aprite le porte a Cristo"

Bredt

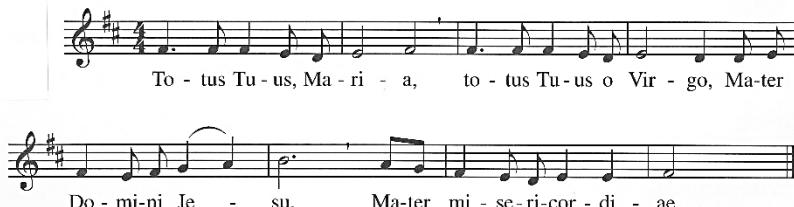

Å-pne dø-re-ne for Kri-stus, ja, riv dem opp på vidt gap!
Frykt ik-ke! Å-pne de-res hjer-ter for Guds sto - re kjær-lig-het.
Kris-tus vet "hva som bor i men-ne-sker." Ba-re han vet det!

Fine
D.C. al Fine

2. Lesning fra «Evangelium vitae»
3. Overgivelsesbønn «Totus Tuus, Maria»

T: Inspirert av hl. Johannes Paul II
"Helt din, Maria, o Jomfru,
Herren Jesu Mor, barmhjertighetens Mor."
M: Urszula Rogala

To - tus Tu - us, Ma - ri - a, to - tus Tu - us o Vir - go, Ma-ter
Do - mi-ni Je - su, Ma-ter mi - se-ri-cor - di - ae.

1. dag

«For livet åpenbarte seg, og vi har sett det» (1 Joh 1,2):
med blikket rettet mot Kristus, «livets Ord».

29. Konfrontert med de mange alvorlige trusler som retter seg mot livet i dagens verden, kan man føle seg overveldet av maktesløshet: det gode kan aldri bli sterkt nok til å beseire det onde!

Det er nettopp da Guds folk, med andre ord alle troende, kalles til ydmykt og frimodig å bekjenne troen på Jesus Kristus, «**livets Ord**» (1 Joh1,1). (...)

30. (...) «det var fra opphavet av, og vi har hørt det og sett det med våre øyne; vi har skuet det, våre hender rørte ved det. Det er **livets Ord** vi taler om. For livet åpenbarte seg, og vi har sett det og vitner om det, og forkynner det for dere, - det evige liv, som var hos Faderen og har åpenbart seg for oss. Ja, det vi har sett og hørt, det forkynner vi for dere, for at også dere kan ha samfunn med oss» (1 Joh 1,1-3).

I Jesus «**livets Ord**» blir Guds evige liv forkynt og formidlet. Takket være denne forkynnelse og gave oppnår mennesket allerede i sitt legemlige og åndelige liv her på jorden, sin fulle verdi og mening, fordi Guds evige liv jo er det mål menneskets liv i verden streber mot og er kalt til. På denne måten inkluderer Livets Evangelium alt det som menneskelig erfaring og fornuft kan si oss om menneskelivets verdi; aksepterer det, renser det, opphøyer det og bringer det til sin fullbyrdelse.

2. dag

«For livet åpenbarte seg, og vi har sett det» (1 Joh 1,2):
med blikket rettet mot Kristus, «livets Ord».

29. **Livets Evangelium** er ikke bare en ny og dypere refleksjon om menneskelivet. Det er heller ikke bare et bud som har til hensikt å bevisstgjøre og berike endringer i samfunnet. Enda mindre er det et illusorisk løfte om en bedre fremtid. **Livets Evangelium** er konkret og personlig, det består i forkynnelsen av **Jesu Kristi egen person**. Jesus ga seg til kjenne for apostelen Thomas, og ved ham til alle mennesker, med

ordene: «Jeg er veien, sannheten og livet» (Joh 14,6). Slik omtalte han også seg selv overfor Marta, Lasarus' søster: «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve, om han enn er død. Og enhver som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» (Joh 11,25-26). Jesus er Sønnen som fra evighet av mottar livet fra Faderen (kfr. Joh 5,26), og som har bodd blant menneskene for å gi dem del i denne gaven:» Jeg er kommet for at de skal ha liv og det i overflod» (Joh 10,10).

Gjennom Jesu ord, handlinger og egen person lærer mennesket *den fullkomne sannhet* om livet å kjenne. Fra denne «kilden» mottar mennesket evnen til å «oppfylle» sannheten (kfr. Joh 3,21), det vil si å akseptere og påta seg det fulle ansvar for å tjene og elske livet; forsvare og fremme det. I Kristus blir Livets Evangelium definitivt forkynt og fullt ut overlevert. Dette budskapet som allerede var tilstede i Det gamle testamentets åpenbaring, og som også er skrevet i hvert menneskes hjerte, har gitt gjenlyd i hver samvittighet helt «fra opphavet av», fra skapningens morgen, på en slik måte at det til tross for syndens negative følger *også kan erkjennes i dets vesentlige trekk ved hjelp av den menneskelige fornuft*.

3. dag

«Ved troen på Jesu navn har dette skjedd, for det navnet har gitt styrke til denne mannen ...» (Apg 3,16):

I menneskelivets uvisshet bringer Jesus livets mening til sin fullendelse.

32. Den erfaring som ble den gamle paktens folk til del, blir på ny alle de «fattige» til del i møte med Jesus fra Nasaret. Akkurat som Gud som «elsket alt som lever» (Visd 11,26) beroliget Israel i vanskelige tider, forkynter nå Guds Sønn alle som føler seg truet og hemmet, at også deres liv er et gode som Faderens kjærlighet gir mening og verdi. (...)

Det er fremfor alt de «fattige» Jesus henvender seg til i sin forkyntelse og i sine gjerninger. Mengden av syke og utstøtte som følger og oppsøker ham (kfr. Matt 4,23-25), ser i hans ord og gjerninger livets store verdi og hva håpet om frelse bygger på....

Jesu ord og gjerninger, og Kirkens tilsvarende, henvender seg ikke utelukkende til dem som er syke, som lider eller som er utstøtt av

samfunnet. På et dypere plan berører *de selve den moralske og åndelige mening i ethvert menneskets liv*. Bare de som erkjenner at deres liv er merket av syndens ondskap, kan i møte med Jesus Frelseren oppdage sannheten om og autentisiteten av deres egen eksistens. Jesus selv sier: «Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke. Og det er ikke de rettferdige jeg er kommet for, men for å kalle syndere til omvendelse» (Luk 5,31-32).

4. dag

«Ved troen på Jesu navn har dette skjedd, for det navnet har gitt styrke til denne mannen ...» (Apg 3,16):

I menneskelivets uvisshet bringer Jesus livets mening til sin fullendelse.

33. Jesu eget liv fremviser fra begynnelse til slutt en særegen «dialektikk» mellom erfaringen av menneskelivets ubeskyttethet og bekræftelsen av livets uendelige verdi. Jesu liv er merket av utsatthet like fra fødselen av. Han blir riktig nok *tatt imot* av de rettferdige som forener seg med Marias umiddelbare og gledesfylte «ja» (kfr. Luk 1,38). Men helt fra starten av er der også noen som *avviser* ham; en verden som viser seg fiendtlig innstilt og ettersøker barnet for «å slå det i hjel» (Matt 2,13), eller en verden som viser seg likegyldig og uberørt av det mysterium at et liv kommer til verden: «i herberget var det ikke plass til dem» (Luk 2,7). Kontrasten mellom trusler og usikkerhet på en side og kraften av Guds gave på den andre, får i enda sterkere grad glansen fra huset i Nasaret og krybben i Betlehem til å bryte frem: dette livet som er født er frelse for menneskeheten (kfr. Luk 2,11).

Det motsetningsfylte og risikofylte ved livet ble fullt ut akseptert av Jesus: «han som var rik, ble fattig for deres skyld, og gjennom sin fattigdom gjorde han dere rike» (2 Kor 8,9).

5. dag

«Ved troen på Jesu navn har dette skjedd, for det navnet har gitt styrke til denne mannen ...» (Apg 3,16):

I menneskelivets uvisshet bringer Jesus livets mening til sin fullendelse.

33. (...) Det motsetningsfylte og risikofylte ved livet ble fullt ut akseptert av Jesus: «han som var rik, ble fattig for deres skyld, og gjennom sin fattigdom gjorde han dere rike» (2 Kor 8,9). Den fattigdom Paulus taler om består ikke bare i å bli fratatt de guddommelige privilegier, men også i å ta del i menneskelivets mest ydmykende og utsatte kår (kfr. Fil 2,6-7).

Jesus levde denne fattigdommen livet igjennom, like til det ytterste øyeblikk på korset: han «bøyde seg, underkastet og lydig til døden - ja, døden på et kors! Derfor er det Gud har hevet ham så høyt og skjenket ham det navn som står over alle andre» (Fil 2, 8-9). Det er nettopp ved *sin død at Jesus åpenbarer livets storhet og verdi*, fordi hans offer på korset ble kilde til nytt liv for alle mennesker (kfr. Joh 12,32).

I møte med livets paradokser og foran tilintetgjørelsen ledes Jesus av vissheten om at hans liv er i Faderens hender. Derfor kan han på korset utbryte: «Far i dine hender overgir jeg min ånd» (Luk 23,46), det vil si, mitt liv.

Sannelig, stort er menneskelivets verdi når Guds Sønn har tatt det på seg og gjort det til et redskap for menneskehetens frelse.

6. dag

«Kalt ... til å bli dannet i hans Sønnens bilde» (Rom 8,28-29):
Guds herlighet lyser over menneskets ansikt.

34. (...) I den bibelske fortellingen kommer forskjellen mellom mennesket og andre skapninger først og fremst til syne i det faktum at skapelsen av mennesket er resultatet av et spesielt valg fra Guds side, en beslutning om å etablere *et særlig og spesifikt bånd til Skaperen:*» La oss skape mennesker i vårt bilde, som et avbilde av oss» (1 Mos 1,26).

Livet Gud tilbyr mennesket er en gave ved hvilken Gud gir skapningen del i noe av seg selv.

Israel skulle grunne lenge over meningen med det spesielle båndet mellom mennesket og Gud. Siraks bok erkjenner også at Gud, da han skapte mennesket, «kledde det i sin egen styrke og skapte det i sitt bilde» (Sir 17,3). Den bibelske forfatteren ser som del av dette bilde, ikke bare

menneskets herredømme over jorden, men også *de åndelige evner som er spesifikt menneskelige*, som fornuft, evne til å skjelne mellom godt og ondt, og fri vilje: «Han fylte dem med viten og innsikt og viste dem godt og ondt» (Sir 17,7).

Evnen til å kunne erkjenne sannhet og frihet er menneskelige fortrinn som følge av at mennesket er skapt i Guds bilde, Gud som alene er sann og rettferdig (kfr. 5 Mos 32,4)...

Det liv Gud gir mennesket er mye mer enn ren eksistens i tiden. Det streber mot fullkommenhet; *det er kimen til en eksistens som overgår tidens begrensninger*: «Gud skapte mennesket til udødelighet, til et bilde av sitt eget evige vesen gjorde han det» (Visd 2,23).

7. dag

«Kalt ... til å bli dannet i hans Sønnens bilde» (Rom 8,28-29):

Guds herlighet lyser over menneskets ansikt.

35. (...) Livsåndens guddommelige opphav forklarer den varige utilfredsstillelse som ledsager mennesket gjennom jordelivet. (...)

Guds herlighet lyser over menneskets ansikt. I Skaperen finner mennesket sin hvile, noe som den hellige Ambrosius kommenterer med beundring og følsomhet: «Den sjettede dagen er slutt og verdens skapelse fullbrakt ved dannelsen av mesterstykket mennesket, som utøver herredømme over alle levende skapninger og er som universets krone og skapningens høyeste skjønnhet. Vi burde i sannhet holde ærbødig stillhet, for Herren Gud hvilte fra alt det han hadde gjort. Han hvilte i menneskets innerste, han hvilte i menneskets sinn og tanke; han hadde jo skapt mennesket og utstyrt det med fornuft og evne til å etterligne ham, til å vokse i dyd, til å hungre etter himmelske nådegaver. Gud som hviler i disse sine egne gaver, sier: «Hvilken bolig kan dere gi meg? ... Det er disse jeg ser nådig til: de hjelpeløse som kjenner seg knust og som skjelver for mitt ord» (Jes 66,1-2).»

8. dag

«Kalt ... til å bli dannet i hans Sønnens bilde» (Rom 8,28-29):

Guds herlighet lyser over menneskets ansikt.

36. Ulykkeligvis ble Guds storartede plan forstyrret ved syndens inntreden i historien. Ved synden gjorde mennesket opprør mot Skaperen og endte opp med å *dyrke skapningen*: «De har gitt Guds sannhet i bytte for løgn, og æret og dyrket skapningen i stedet for Skaperen» (Rom 1,25). Som et resultat forvrenger mennesket ikke bare Guds avbilde i sin egen person, men fristes også til å krenke det hos andre, idet det som bygger og skaper enhet, erstattes med holdninger som mistillit, likegyldighet, fiendskap, til og med morderisk hat. Når man ikke anerkjenner *Gud som Gud, forråder man menneskets dypeste mening, og enheten mellom menneskene skades*.

Men i menneskenes liv lyser Guds bilde på ny og det åpenbares i hele sin fylde ved Guds Sønnns komme til verden. «Han er den usynlige Guds bilde» (Kol 1,15). (...)

Den livsbestemmelse som ble den første Adam til del, finner sin endelige fullbyrdelse i Kristus. (...) Som apostelen Paulus sier:» Det første menneske, Adam, ble skapt som ‘et levende vesen’; men derpå kom den nye Adam, som et livgivende, åndelig vesen» (1 Kor 15,45).

Alle som går inn for å etterfølge Kristus, får del i livets fylde: det guddommelige bilde blir gjenopprettet, fornyet og bragt til fullkommenhet. Guds bestemmelse med menneskene er denne, at de skal «bli dannet i hans Sønnns bilde» (Rom 8,29). Bare slik, i glansen av dette bilde, kan mennesket befris fra avgudsdyrkelsens slaveri, gjenoppbygge tapt enhet og gjenoppdage sin sanne identitet.

9. dag

«Enhver som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» (Joh 11,26): det evige livs gave.

37. Det liv Guds Sønn kom for å gi menneskene, kan ikke reduseres til en ren eksistens i tiden. Det livet som alltid var «i ham» og som er «menneskenes lys» (Joh 1,4), *består i å være innlemmet i Gud og ha del i fyllden av hans kjærlighet*: «De som tok imot ham, dem ga han evne til

å bli Guds barn; han som selv er født, ikke ved manns eller menneskes vilje, men av Gud» (Joh 1, 12-13).

Noen ganger omtaler Jesus det liv han er kommet for å gi simpelthen som «livet», og han fremstiller det å være født av Gud som en nødvendig betingelse for mennesket som skal nå det mål det er skapt for: «Uten å bli født på ny, kan ingen skue Guds rike» (Joh 3,3). Det å formidle dette livet er den egentlige hensikt med Jesu misjon: han er den som «stiger ned fra himmelen og gir verden liv» (Joh 6,33). Således kan han i sannhet si:» Den som følger meg ... har det lys som fører ham til livet» (Joh 8,12).

Andre ganger snakker Jesus om «det evige liv». (...) Det liv Jesus lover og gir er «evig» fordi det betyr den fulle deltagelse i «Den Eviges» liv. Enhver som tror på Jesus og lever i samfunn med ham, har det evige liv (kfr. Joh 3,15; 6,40), for fra ham kommer de eneste ord som åpenbarer og meddeler den menneskelige eksistens fylde av liv. Det er «det evige livs ord» som Peter erkjenner i sin trosbekjennelse: «Herre, til hvem skulle vi gå? Det er du som har det evige livs ord. Vi tror, og vi vet at du er Guds Hellige» (Joh 6,68-69). Henvendt til Faderen i sin store yppersteprestelige bønn, sier Jesus hva det evige består i: «Det evige liv, det er å kjenne deg, den ene, sanne Gud, og ham du har utsendt, Jesus Kristus» (Joh 17,3). Å kjenne Gud og hans Sønn er å ta imot mysteriet om den kjærlighetsfulle enhet mellom Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd i sitt eget liv, et liv som *alt nå* er åpent for det evige liv fordi det *har del i Guds Liv*.